

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2006/32/EK

(2006. gada 5. aprīlis)

par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem un ar ko atceļ
Padomes Direktīvu 93/76/EEK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Kopienā jāuzlabo enerģijas galapatēriņa efektivitāte un enerģijas pieprasījuma vadība, kā arī jāveicina atjaunojamās enerģijas ražošana, jo ir salīdzinoši ierobežotas iespējas īsā līdz vidējā termiņā citādi iespaidot enerģijas piegādes un sadales nosacījumus, attīstot jaunas spējas vai uzlabojot pārvadi un sadali. Tādējādi šī direktīva veicina piegādes drošību.
- (2) Lielākā galapatēriņa energoefektivitāte arī veicinās primārā enerģijas patēriņa samazināšanos, kā arī CO₂ un citu siltumnīcas efektu izraisošu gāzu emisiju samazināšanos un ar tām saistītu bīstamu klimata izmaiņu novēršanu. Emisijas turpina pieaugt, tāpēc kļūst arvien

grūtāk pildīt Kioto saistības. Cilvēka darbības rezultātā radušās siltumnīcas efektu izraisošu gāzu emisija enerģētikas nozarē sasniedz 78 % no visas Kopienas emisijas. Sestā vides rīcības programma, kas noteikta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1600/2002/EK ⁽⁴⁾, paredz, ka emisija jāsamazina vēl vairāk, lai sasniegtu ANO Vispārējā konvencijā par klimata pārmaiņām noteikto ilgtermiņa mērķi stabilizēt siltumnīcas efektu izraisošu gāzu koncentrāciju atmosfērā tādā līmenī, kas nepieļautu bīstamu cilvēka darbības radītu ietekmi uz klimata sistēmu. Tāpēc ir nepieciešamas konkrētas politikas un pasākumi.

- (3) Palielinot galapatēriņa enerģijas efektivitāti, ekonomiski izdevīgā veidā varēs izmantot potenciālā enerģijas ietaupījuma finanšu vērtību. Enerģijas efektivitātes palielināšanas pasākumi varētu īstenot šo enerģijas ietaupījumu un tādējādi palīdzēt samazināt Kopienas atkarību no enerģijas importa. Turklāt pāreja uz enerģētikas ziņā efektīvākām tehnoloģijām var uzlabot jauninājumus Kopienā, kā arī Kopienas konkurētspēju, kā uzsvērts Lisabonas stratēģijā.
- (4) Komisijas paziņojumā par Eiropas Klimata pārmaiņu programmas pirmā posma īstenošanu direktīva par enerģijas pieprasījuma vadību ir minēta kā viens no prioritāriem pasākumiem, kas jāveic Kopienas līmenī saistībā ar klimata pārmaiņām.
- (5) Šī direktīva ir saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/54/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ⁽⁵⁾, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/55/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu ⁽⁶⁾, kas sniedz iespēju energoefektivitāti un pieprasījuma vadību izmantot kā alternatīvu jaunām piegādēm un aizsargāt vidi, tādējādi ļaujot dalībvalstu iestādēm cita starpā izsludināt konkursu attiecībā uz jaunām spējām vai izvēlēties pasākumus energoefektivitātes un patēriņa vadības jomā, tostarp "balto apliecību" sistēmu.

⁽¹⁾ OV C 120, 20.5.2005., 115. lpp.

⁽²⁾ OV C 318, 22.12.2004., 19. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2005. gada 7. jūnija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts), Padomes 2005. gada 23. septembra Kopējā nostāja (OV C 275 E, 8.11.2005., 19. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2005. gada 13. decembra Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta). Padomes 2006. gada 14. marta Lēmums.

⁽⁴⁾ OV L 242, 10.9.2002., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 176, 15.7.2003., 37. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2004/85/EK (OV L 236, 7.7.2004., 10. lpp.).

⁽⁶⁾ OV L 176, 15.7.2003., 57. lpp.

- (6) Šī direktīva neskar Direktīvas 2003/54/EK 3. pantu, kurā noteikta prasība visām dalībvalstīm nodrošināt to, lai visi mājsaimniecību patērētāji un, ja dalībvalstis uzskata par vajadzīgu, mazie uzņēmumi varētu saņemt universālu pakalpojumu, respektīvi, tiesības saņemt konkrētas kvalitātes elektroenerģijas piegādi savā teritorijā par saprātīgām, viegli un skaidri salīdzināmām un pārredzamām cenām.
- (7) Tādējādi šīs direktīvas mērķis ir ne tikai turpināt veicināt energopakalpojumu piedāvājumu, bet arī vairāk stimulēt pieprasījumu. Tāpēc katras dalībvalsts valsts sektoram būtu jārada labs piemērs attiecībā uz tā investīcijām, uzturēšanu un citiem izdevumiem, kas saistīti ar enerģiju patērējošām iekārtām, energopakalpojumiem un citiem energoefektivitāti uzlabojošiem pasākumiem. Tāpēc valsts sektors būtu jānodrīkst iekļaut energoefektivitātes palielināšanas apsvērumus savās investīcijās, nolietojuma summās un darbības budžetos. Turklāt valsts sektoram būtu jācenšas izmantot energoefektivitātes kritēriju piedāvājumu konkursos saistībā ar valsts līgumiem, kas ir pieņemta prakse saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarē⁽¹⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru⁽²⁾, kuru principu apstiprināja ar Eiropas Kopienas Tiesas 2002. gada 17. septembra spriedumu lietā C-513/99⁽³⁾. Ņemot vērā faktu, ka administratīvās struktūras dalībvalstīs ir atšķirīgas, dažāda veida pasākumi, kurus valsts sektors drīkst veikt, būtu jāpieņem atbilstīgā valsts, reģionālajā vai vietējā līmenī.
- (8) Ir daudz dažādu veidu kā valsts sektors var izpildīt savu parauglomu: tā, piemēram, papildus III un VI pielikumā uzskaitītajiem piemērojamiem pasākumiem valsts sektors drīkst ierosināt energoefektivitātes izmēģinājuma projektus un stimulēt darbiniekus sekmēt energoefektivitāti. Lai sasniegtu vēlamo daudzpusīgo ietekmi, par šādām atsevišķām darbībām būtu efektīvi jāinformē iedzīvotāji un/vai uzņēmumi, uzsverot izmaksas un ieguvumus.
- (9) Elektrības, dabas gāzes, akmeņogļu un lignīta, apkures un atsevišķos gadījumos komunālās apkures un dzesēšanas mazumtirdzniecības tirgus liberalizācija tiešiem patērētājiem gandrīz visur ir uzlabojusi efektivitāti un pazeminājusi cenas attiecībā uz enerģijas ražošanu, pārveidi un sadali. Šī liberalizācija neizraisīja ievērojamu konkurenci attiecībā uz produktiem un pakalpojumiem, kas būtu palielinājusi energoefektivitāti no pieprasījuma puses.
- (10) Padome 1998. gada 7. decembra rezolūcijā par energoefektivitāti Eiropas Kopienā⁽⁴⁾ atbalstīja mērķi visā Kopienā līdz 2010. gadam uzlabot galapatēriņa enerģijas intensitāti par vēl vienu procenta desmitdaļu gadā.
- (11) Tādēļ dalībvalstīm būtu jānosaka indikatīvi valsts mērķi, lai veicinātu enerģijas galapatēriņa efektivitāti savā valstī un nodrošinātu energopakalpojumu tirgus pastāvīgu izaugsmi un dzīvotspēju, tādējādi veicinot Lisabonas stratēģijas īstenošanu. Nosakot indikatīvus valsts mērķus enerģijas galapatēriņa efektivitātes veicināšanai, tiek nodrošināta efektīva sinerģiju ar citiem Kopienas tiesību aktiem, kuru piemērošana, veicina šo valsts mērķu sasniegšanu.
- (12) Ar šo direktīvu dalībvalstīm prasa veikt darbības, īstenojot to mērķus atkarībā no šo darbību ietekmes uz enerģijas tiešajiem lietotājiem. Dalībvalstu darbību galarezultāts ir atkarīgs no daudziem ārējiem faktoriem, kas iespaido patērētāju uzvedību saistībā ar to enerģijas izmantošanu un to gribu pielietot enerģijas taupīšanas metodes un enerģiju taupošas ierīces. Tādēļ, lai arī dalībvalstis apņemas īstenot centienus mērķa sasniegšanai, valsts enerģijas ietaupīguma mērķis pēc būtības ir indikatīvs un nesatur juridiski saistošu pienākumu dalībvalstīm sasniegt mērķi – 9 %.
- (13) Tiek atgādināts, ka, lai sasniegtu savus indikatīvos mērķus, dalībvalstis drīkst noteikt mērķi, kas augstāks par 9 %.
- (14) Energoefektivitātes palielināšana iegūs no informācijas, pieredzes un paraugprakses apmaiņas visos līmeņos, jo īpaši valsts sektorā. Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu uzskaitīt pasākumus, kas uzsākti sakarā ar šo direktīvu, un pārskatīt, cik vien iespējams, to efektivitāti energoefektivitātes rīcības plānos.
- (15) Sasniedzot enerģijas efektivitāti, tehnoloģisku, uzvedības un/vai citu ekonomisku izmaiņu dēļ būtu jāizvairās no būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi, kā arī būtu jāievēro sociālās prioritātes.

(1) OV L 134, 30.4.2004., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 2083/2005 (OV L 333, 20.12.2005., 28. lpp.).

(2) OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 2083/2005.

(3) C-513/99: Concordia Bus Finland Oy Ab, formerly Stagecoach Finland Oy Ab v Helsingin kaupunki and HKL-Bussiliikenne, 2002, ECR I-7213.

(4) OV C 394, 17.12.1998., 1. lpp.

- (16) Piedāvājuma finansēšanai un ar pieprasījumu saistītajām izmaksām ir liela nozīme saistībā ar energopakalpojumiem. Fondu izveide, lai subsidētu energoefektivitātes programmu īstenošanu, kā arī citus energoefektivitātes uzlabojošus pasākumus un lai veicinātu energopakalpojumu tirgus attīstību, tādējādi ir svarīgs instruments sākotnējā finansējuma nediskriminējošai sniegšanai šādā tirgū.
- (17) Enerģijas galapatēriņa efektivitāti var palielināt, palielinot energoapgādes pakalpojumu pieejamību un pieprasījumu pēc tiem, ka arī citiem energoefektivitātes palielināšanas pasākumiem.
- (18) Lai īstenotu energotaupības potenciālu dažos tirgus segmentos, kuros parasti komerciāli nepiedāvā energoauditu, piemēram, mājāsaimniecībās, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tas ir pieejams.
- (19) Padomes 2000. gada 5. decembra secinājumos energopakalpojumu veicināšana, izstrādājot Kopienas stratēģiju, ir minēts kā prioritārs darbības virziens energoefektivitātes palielināšanā.
- (20) Enerģijas sadales uzņēmumi, sadales sistēmu operatori un enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi var palielināt energoefektivitāti Kopienā, ja to pārdošie energopakalpojumi ietver efektīvu galapatēriņu tādās jomās kā tīkamas temperatūras uzturēšana telpās, mājāsaimniecību apgāde ar karsto ūdeni, dzesēšana, produktu ražošana, apgaisojums un dzinējspēks. Enerģijas sadales uzņēmumu, sadales sistēmu operatoru un enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumu peļņas maksimizācija tādējādi ir vairāk atkarīga no energopakalpojumu pārdošanas pēc iespējas lielākam patērētāju skaitam nekā no iespējami lielāka enerģijas daudzuma pārdošanas katram patērētājam. Dalībvalstīm vajadzētu censties nepieļaut nekādas konkurenci ierobežojošas darbības šajā jomā, lai nodrošinātu vienādas iespējas visiem energopakalpojumu sniedzējiem; tomēr dalībvalstis var uzticēt šo uzdevumu valsts regulatoram.
- (21) Pilnībā ņemot vērā operatoru organizāciju valstī enerģētikas nozarē un lai veicinātu energoapgādes pakalpojumus un pasākumus enerģijas efektivitātes palielināšanai, kas noteikti šajā direktīvā, dalībvalstīm būtu jābūt iespējai enerģijas sadales uzņēmumiem vai sadalītājsistēmu operatoriem vai enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumiem, vai, attiecīgajā gadījumā, diviem vai trim no šiem operatoriem, noteikt par pienākumu sniegt šādus pakalpojumus un piedalīties šādos pasākumos.
- (22) Trešo personu finansēšanas pasākumu izmantošana ir inovatīva prakse, kas būtu jāstimulē. Saskaņā ar tiem saņēmējs izvairās no investīciju izmaksām, trešās personas veikto investīciju un aizdevuma procentu atmaksai izmantojot daļu no tā enerģijas ietaupījuma finanšu vērtības, kurš ir radies šīs trešās personas veikto investīciju rezultātā.
- (23) Lai nodrošinātu, ka tarifi un citi noteikumi ar tīkla starpniecību piegādātajai enerģijai vairāk novestu pie enerģijas efektīva galapatēriņa, būtu jālikvidē nepamatoti stimuli, kas saistīti ar patērētās enerģijas apjomu.
- (24) Energoapgādes pakalpojumu tirgus veicināšanu var panākt ar dažādiem līdzekļiem, tostarp ar nefinansiāliem līdzekļiem.
- (25) Energoapgādes pakalpojumus, energoefektivitātes palielināšanas programmas un citus energoefektivitātes palielināšanas pasākumus, ko īsteno, lai taupītu enerģiju, var papildināt un/vai īstenot ar brīvprātīgu vienošanos starp ieinteresētajām pusēm un neatkarīgiem publiskā sektora dalībniekiem, ko ieceļ dalībvalstis.
- (26) Šajā direktīvā noteiktajām brīvprātīgām vienošanām vajadzētu būt pārredzamām un ietvert, ja iespējams, vismaz šādu informāciju: skaitliski un secīgi mērķi, uzraudzība un ziņojumi.
- (27) Degvielas un transporta nozarē jāievēro īpašs saistības attiecībā uz energoefektivitāti un energotaupību.
- (28) Nosakot energoefektivitātes palielināšanas pasākumus, būtu jāņem vērā efektivitātes ieguvumi no rentablu jauninājumu plašas izmantošanas, tādi kā, piemēram, elektroniskie skaitītāji. Šīs direktīvas nozīmē individuālie skaitītāji ir arī precīzi siltummērītāji par konkurētspējīgu cenu.
- (29) Lai tiešie lietotāji būtu labāk informēti, pieņemot lēmumus saistībā ar enerģijas patēriņu to individuālām vajadzībām, viņiem būtu jānodrošina pietiekams informācijas daudzums par šo tēmu, piemēram, informācija par pieejamajiem energoefektivitātes palielināšanas pasākumiem, salīdzinoši tiešo lietotāju profili vai objektīvas tehniskas specifikācijas enerģijas izmantošanas ierīcēm, kuras var ietvert "Factor Four" vai līdzīgas ierīces. Tiek atgādināts, ka tiešajiem patērētājiem jau jābūt pieejamai daļai no šīs svarīgās informācijas saskaņā ar Direktīvas 2003/54/EK 3. panta 6. punktu. Turklāt, patērētāji būtu aktīvi jāmudina regulāri pārbaudīt savu skaitītāju rādījumus.
- (30) Visa veida informācija attiecībā uz energoefektivitāti būtu atbilstošā veidā plaši jāizplata, tostarp ar rēķiniem, noteiktām mērķauditorijām. Tajā var ietvert informāciju par finansiāliem un juridiskiem pamatnosacījumiem, paziņojumus un reklāmas kampaņas, kā arī paraugprakses plašu apmaiņu visos līmeņos.

(31) Līdz ar šīs direktīvas pieņemšanu visi būtiskie noteikumi Padomes Direktīvā 93/76/EEK (1993. gada 13. septembris) par oglekļa dioksīda emisiju samazināšanu, uzlabojot enerģijas izmantošanas efektivitāti (SAVE) ⁽¹⁾, būs ietverti citos Kopienas tiesību aktos un tādējādi Direktīva 93/76/EEK būtu jāatceļ.

(32) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, veicināt enerģijas galapatēriņa efektivitāti un attīstīt energoapgādes pakalpojumu tirgu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.

(33) Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi ir jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽²⁾,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS UN DARBĪBAS JOMA

1. pants

Mērķis

Šīs direktīvas mērķis ir veicināt rentablu un efektīvu enerģijas galapatēriņu dalībvalstīs:

- nosakot vajadzīgos mērķus, mehānismus, stimulus, kā arī institucionālas, finansiālas un juridiskas programmas, lai novērstu pastāvošos tirgus ierobežojumus un nepilnības, kas traucē panākt efektīvu enerģijas galapatēriņu;
- izveidojot nosacījumus energopakalpojumu tirgus attīstībai un veicināšanai un citu energoefektivitātes palielināšanas pasākumu nonākšanai pie tiešajiem lietotājiem.

⁽¹⁾ OV L 237, 22.9.1993., 28. lpp.

⁽²⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

2. pants

Darbības joma

Šī direktīva attiecas uz:

- energoefektivitātes palielināšanas pasākumu sniedzējiem, enerģijas sadalīšanas uzņēmumiem, sadales sistēmas operatoriem un enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumiem. Dalībvalstis var nepiemērot direktīvas 6. un 13. pantu attiecībā uz maziem sadalīšanas uzņēmumiem, maziem sadales sistēmas operatoriem un maziem enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumiem;
- tiešajiem patērētājiem. Tomēr direktīvu nepiemēro tiem uzņēmumiem, kas iesaistīti to kategoriju darbībās, kas uzskaitītas I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvai 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā ⁽³⁾;
- bruņotajiem spēkiem, ciktāl tās piemērošana nav pret-runā ar bruņoto spēku darbību būtību un primāro mērķi, un izņemot attiecībā uz materiāliem, kurus izmanto tikai militāriem mērķiem.

3. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- “enerģija”: komerciāli pieejamas enerģijas visi veidi, tostarp elektrība, dabasgāze (tostarp sašķidrināta dabasgāze), sašķidrināta naftasgāze, jebkāda apkurei vai dzesēšanai (tostarp komunālajai apkurei un dzesēšanai) izmantojama degviela, ogles, lignīts, kūdra, transporta degviela (izņemot aviācijas un kuģu uzpildes degvielu), kā arī biomasas, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/77/EK (2001. gada 27. septembris) par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus ⁽⁴⁾;
- “energoefektivitāte”: attiecība starp iegūto jaudu, pakalpojumu, precēm vai enerģiju un ieguldīto enerģiju;

⁽³⁾ OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2004/101/EK (OV L 338, 13.11.2004., 18. lpp.).

⁽⁴⁾ OV L 283, 27.10.2001., 33. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2003. gada Pievienošanās aktu.

- c) “energoefektivitātes palielināšana”: enerģijas galapatēriņa efektivitātes palielināšana, veicot tehnoloģiskas, uzvedības un/vai ekonomiskas izmaiņas;
- d) “elektroenerģijas ietaupījums”: ietaupītās enerģijas apjoms, ko nosaka, izmērot un/vai aplēšot patēriņu pirms un pēc viena vai vairāku energoefektivitātes palielināšanas pasākumu īstenošanas, to darot normālos ārējos apstākļos, kas ietekmē enerģijas patēriņu;
- e) “energoapkalpojums”: fizisks labums vai ieguvums, kas ir iegūts no enerģijas, energoefektīvas tehnoloģijas un/vai tāda pasākuma apvienojuma, kurā var būt iekļautas darbības, uzturēšanas un kontroles darbības, kas vajadzīgas pakalpojuma sniegšanai, kuru sniedz, pamatojoties uz līgumu un parastos apstākļos ir pierādīts, ka izraisa pārbaudāmu un izmērāmu vai aplēšamu energoefektivitātes paaugstinājumu un/vai primārās enerģijas ietaupījumu;
- f) “energoefektivitātes mehānismi”: vispārēji instrumenti, kurus izstrādā valdības vai valsts iestādes, lai izstrādātu pamatu atbalstam vai stimulus tirgus dalībniekiem, lai tie sniegtu un pirktu energopakalpojumus un citus energoefektivitātes palielināšanas pasākumus;
- g) “energoefektivitātes palielināšanas programmas”: darbības, kas koncentrētas uz tiešo patērētāju grupām un kuras parasti izraisa pārbaudāmu un izmērāmu vai aplēšamu energoefektivitātes paaugstinājumu;
- h) “energoefektivitātes palielināšanas pasākumi”: visas darbības, kas parasti izraisa pārbaudāmu un izmērāmu vai aplēšamu energoefektivitātes paaugstinājumu;
- i) “energoapgādes pakalpojumu uzņēmums” (EAPU): uzņēmums, kas sniedz energopakalpojumus un/vai citus energoefektivitātes palielināšanas pasākumus patērētāja iekārtās vai telpās, un, to darot, uzņemas noteiktu finansiālu risku. Maksājums par sniegtajiem pakalpojumiem (pilnībā vai daļēji) pamatojas uz sasniegumiem energoefektivitātes palielināšanas jomā, kā arī uz to, vai ir izpildīti citi darbības kritēriji, par kuriem panākta vienošanās;
- j) “energoefektivitātes palielināšanas līgums”: līgums starp saņēmēju un piegādātāju (parasti EAPU) par kādu energoefektivitātes palielināšanas pasākumu, ja samaksa par investīcijām šajos pasākumos notiek atbilstīgi energoefektivitātes paaugstinājumam, par kuru panākta vienošanās līgumā;
- k) “trešo personu finansējums”: līgums, kurā iesaistīta trešā persona – papildus enerģijas piegādātājam un labuma saņēmējam no energoefektivitātes palielināšanas pasākuma, kura nodrošina pasākumam kapitālu un kura pieprasa no saņēmēja samaksu, kas ir līdzvērtīga daļai no enerģijas ietaupījuma, kurš panākts energoefektivitātes palielināšanas pasākuma īstenošanas rezultātā. Šī trešā persona var arī nebūt EAPU;
- l) “energoaudits”: sistemātiska procedūra, kuras rezultātā iegūst piemērotu informāciju par ēkas vai ēku grupas, rūpnieciskās darbības un/vai iekārtas un privāto vai publisko pakalpojumu faktisko enerģijas patēriņa profilu, kurā nosaka skaitliskā izteiksmē rentablas enerģijas ietaupījuma iespējas, un kuras konstatējumus apkopo ziņojumā;
- m) “finansiāli instrumenti enerģijas taupīšanai”: visi finansiāli instrumenti, tādi kā fondi, subsīdijas, nodokļu atlaides, kredīti, trešo personu finansējums, energoefektivitātes palielināšanas līgumi, ietaupījumu garantijas līgumi, enerģētikas pakalpojumi no ārpusē un citi saistīti līgumi, kurus tirgū ir darījušas pieejamas valsts vai privātas organizācijas, lai daļēji vai pilnībā segtu sākotnējās projekta izmaksas energoefektivitātes palielināšanas pasākumu īstenošanai;
- n) “tiešais patērētājs”: fiziska vai juridiska persona, kas iepērk enerģiju personīgam galapatēriņam;
- o) “enerģijas sadales uzņēmums”: fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par enerģijas transportēšanu, piegādājot to tiešajiem patērētājiem un sadales stacijām, kuras pārdod enerģiju tiešajiem patērētājiem. Šī definīcija neattiecas uz gāzes un elektroenerģijas sadales sistēmu operatoriem, uz kuriem attiecas p) apakšpunkts;
- p) “sadales sistēmas operators”: fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par elektroenerģijas un dabasgāzes sadales sistēmas darbību, uzturēšanas nodrošināšanu un vajadzības gadījumā attīstību noteiktā teritorijā, un attiecīgā gadījumā – par tās savienošanu ar citām sistēmām, kā arī par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām prasībām attiecībā uz elektroenerģijas vai dabasgāzes sadali;
- q) “enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmums”: fiziska vai juridiska persona, kas pārdod enerģiju tiešajiem patērētājiem;
- r) “mazs sadales uzņēmums, mazs sadales sistēmas operators un mazs enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmums”: fiziska vai juridiska persona, kas pārdod enerģiju tiešajiem patērētājiem un kas sadala vai pārdod enerģiju, kuras ekvivalents ir mazāks par 75 GWh gadā vai kas nodarbina mazāk par 10 personām, vai kuras gada apgrozījums un/vai kopējā gada bilance nepārsniedz EUR 2 000 000;
- s) “baltās apliecības”: neatkarīgu sertifikācijas iestāžu izsniegtas apliecības, kas apliecina tirgus dalībnieku pieteiktos enerģijas ietaupījumus, kuri panākti, īstenojot energoefektivitātes palielināšanas pasākumus.

II NODAĻA

ENERĢIJAS TAUPIŠANAS MĒRĶI

4. pants

Vispārējais mērķis

1. Dalībvalstis pieņem un cenšas sasniegt vispārējo valsts enerģijas ietaupījuma indikatīvo mērķi 9 % apmērā šīs direktīvas piemērošanas devītajā gadā, kas sasniedzams, piemērojot energopakalpojumus un citus energoefektivitātes palielināšanas pasākumus. Dalībvalstis veic rentablus, praktiski piemērojamus un adekvātus pasākumus, lai sekmētu šā mērķa sasniegšanu.

Šo valsts indikatīvo enerģijas ietaupījuma mērķi nosaka un aprēķina atbilstīgi I pielikumā noteiktajiem noteikumiem un metodei. Enerģijas ietaupījuma salīdzināšanas nolūkos, kā arī konvertējot uz salīdzināmu vienību, piemēro II pielikumā noteiktos pārrēķina koeficientus, izņemot gadījumus, kad var būt pamatota citu pārrēķina koeficientu izmantošana. Atbilstīgu energoefektivitātes palielināšanas pasākumu piemēri ir iekļauti III pielikumā. Vispārēja sistēma enerģijas ietaupījuma mērīšanai un pārbaudei ir izklāstīta IV pielikumā. Valsts enerģijas ietaupījumu, kas attiecas uz enerģijas ietaupījuma indikatīvo mērķi, sāks aprēķināt no 2008. gada 1. janvāra.

2. Pirmajam saskaņā ar 14. pantu iesniedzamajam energoefektivitātes rīcības plānam dalībvalstis nosaka starpposma valsts indikatīvo enerģijas ietaupījumu mērķi šīs direktīvas piemērošanas trešajam gadam un nodrošina stratēģijas pārskatu par starpposma mērķa un vispārējā mērķa sasniegšanu. Šis starpposma mērķis ir reāls un tas ir saskaņā ar 1. punktā minēto vispārējo indikatīvo enerģijas ietaupījuma mērķi.

Komisija sniedz atzinumu par to vai valsts indikatīvais starpposma mērķis ir reāls un samērojams ar vispārējo mērķi.

3. Katra dalībvalsts izstrādā programmas un pasākumus energoefektivitātes palielināšanai.

4. Dalībvalstis vienai vai vairākām jaunām vai esošām iestādēm vai aģentūrām uztic vispārēju kontroli un atbildību par sistēmas pārraudzību, kas ir izveidota saistībā ar 1. punktā minēto mērķi. Šīs struktūras pēc tam pārbauda ietaupījumu, kas radies energopakalpojumu un citu energoefektivitātes palielināšanas pasākumu īstenošanas rezultātā, tostarp tādu kā

esošie valsts energoefektivitātes palielināšanas pasākumi, un ziņo par rezultātiem.

5. Pēc tam, kad būs pārskatīti pirmie trīs šīs direktīvas piemērošanas gadi un par tiem būs iesniegts ziņojums, Komisija izskata, vai ir nepieciešams iesniegt direktīvas priekšlikumu, lai, izmantojot "baltās apliecības", palielinātu energoefektivitāti ar tirgus metožu palīdzību.

5. pants

Enerģijas galapatēriņa efektivitāte valsts sektorā

1. Dalībvalstis gādā par to, lai valsts sektors darbotos kā paraugs saistībā ar šo direktīvu. Šim nolūkam tās efektīvi informē iedzīvotājus un/vai uzņēmumus, ja nepieciešams, par valsts sektora parauglomu un darbībām.

Dalībvalstis nodrošina, lai valsts sektors veiktu vismaz vienu energoefektivitātes palielināšanas pasākumu, un koncentrējas uz rentabliem pasākumiem, kas rada lielāko enerģijas ietaupījumu īsākajā laika posmā. Šādus pasākumus veic atbilstīgā valsts, reģionālajā un/vai vietējā līmenī, un tie var ietvert iniciatīvas tiesību aktiem un/vai brīvprātīgas vienošanās, kas minētas 6. panta 2. punkta b) apakšpunktā, vai citas shēmas, kurām ir līdzvērtīga ietekme. Neskarot valsts un Kopienas tiesību aktus valsts iepirkuma jomā:

- vismaz divus pasākumus izmanto no VI pielikumā iekļautā saraksta,
- dalībvalstis sekmē šo procesu, publicējot pamatnostādnes par energoefektivitāti un enerģijas ietaupījumu kā iespējamo vērtēšanas kritēriju konkursos par valsts līgumiem.

Dalībvalstis sekmē un veicina paraugprakses apmaiņu starp valsts sektora iestādēm, piemēram, par energoefektivitāti valsts iepirkumu praksē gan valsts, gan starptautiskā līmenī; šajā nolūkā organizācija, kas minēta 2. pantā, sadarbojas ar Komisiju, lai apmainītos ar paraugpraksi kā minēts 7. panta 3. punktā.

2. Dalībvalstis vienai vai vairākām jaunām vai esošām iestādēm vai aģentūrām uztic administratīvu, vadības un īstenošanas atbildību energoefektivitātes palielināšanas prasību integrāciju, kā minēts 1. punktā. Tās var būt tās pašas iestādes vai aģentūras, kas minētas 4. panta 4. punktā.

III NODAĻA

**ENERĢIJAS GALAPATĒRIŅA EFEKTIVITĀTES UN
ENERGOEFEKTIVITĀTES PAKALPOJUMU VEICINĀŠANA**

6. pants

**Enerģijas sadales uzņēmumi, sadales sistēmu operatori un
enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi**

1. Dalībvalstis nodrošina, lai enerģijas sadales uzņēmumi, sadales sistēmu operatori un/vai enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi, kas pārdod enerģiju:

- a) pēc lūguma, ne biežāk kā reizi gadā iesniegtu apkopotu statistisku informāciju par to tiešajiem patērētājiem nozīmētajām iestādēm vai aģentūrām, kas minētas 4. panta 4. punktā, vai citai nozīmētai iestādei, ja vien tā savukārt saņemto informāciju iesniedz minētajai iestādei vai aģentūrai. Šī informācija ir pietiekama energoefektivitātes programmu pareizai izstrādei un īstenošanai, kā arī tam, lai varētu veicināt un uzraudzīt energopakalpojumus un citus energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus. Tajā var iekļaut vēsturisku informāciju un tajā iekļauj aktuālo informāciju par tiešo lietotāju patēriņu, tostarp, attiecīgajā gadījumā, par noslodzes profiliem, klientu segmentāciju, kā arī klientu ģeogrāfisko izvietojumu, saglabājot tās informācijas integritāti un konfidencialitāti, kura ir privāta vai satur komercnoslēpumu, saskaņā ar piemērojamiem Kopienas tiesību aktiem;
- b) atturētos no jebkādam darbībām, kas varētu kavēt energopakalpojumu un citu energoefektivitātes palielināšanas pakalpojumu pieprasījumu un sniegšanu, vai arī traucēt energopakalpojumu un citu energoefektivitātes palielināšanas pakalpojumu tirgus attīstību. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai darītu galu šādām darbībām, ja tādas notiek.

2. Dalībvalstis:

- a) izvēlas vienu vai vairākas šādas prasības, kas tieši un/vai netieši jāizpilda 1. punktā minētajiem uzņēmumiem ar energopakalpojumu vai energoefektivitātes palielināšanas pakalpojumu sniedzēju starpniecību:

- i) jānodrošina, lai to tiešajiem patērētājiem būtu piedāvāti energopakalpojumi par konkurētspējīgu cenu, kā arī tie jāveicina; vai

- ii) jānodrošina, lai to tiešajiem patērētājiem būtu pieejams neatkarīgi veikts energoaudits un/vai energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, kā arī tie jāveicina, kā noteikts 9. panta 2. punktā un 12. pantā un ar šo pantu atbalstu; vai

- iii) jāpiedalās 11. pantā minētajos fondos un finansēšanas mehānismos. Šim iemaksām vismaz jāatbilst aptuvenām to darbību izmaksām, un tās nosaka, vienojoties ar atbildīgām valsts sektora iestādēm vai aģentūrām, kas nozīmētas saskaņā ar 4. panta 4. punktu; un/vai

- b) nodrošina, lai būtu izveidotas brīvprātīgas vienošanās un/vai citas uz tirgu orientētas shēmas, tādas kā baltās apliecības, kurām ir līdzvērtīga ietekme kā vienai vai vairākām a) apakšpunktā minētajām prasībām. Dalībvalsts novērtē, pārtrauga un uzrauga šīs brīvprātīgās vienošanās, lai nodrošinātu, lai tām faktiski būtu līdzvērtīga ietekme kā vienai vai vairākām a) apakšpunktā minētajām prasībām.

Tālab brīvprātīgo vienošanos mērķi ir skaidri un nepārprotami, un uz tām attiecinātas prasības par uzraudzību un ziņojumu iesniegšanu, kas ir saistītas ar procedūram, kuru rezultātā var veikt papildu un/vai pārskatītus pasākumus, ja mērķi nav sasniegti vai visticamāk nebūs sasniegti. Lai panāktu pārredzamību, brīvprātīgās vienošanās padara pieejamas sabiedrībai un publicē pirms piemērošanas, ja to atļauj piemērojamie konfidencialitātes noteikumi, un tajās ir aicinājums ieinteresētām personām izteikt savu viedokli.

3. Dalībvalsts nodrošina, lai būtu pietiekami stimuli, godīga konkurence un vienlīdzīgi apstākļi tirgus dalībniekiem, kas nav enerģijas sadalīšanas uzņēmumi, sadales sistēmu operatori un/vai enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi, tādi kā EAPU, iekārtu uzstādītāji, enerģētikas padomdevēja un konsultāciju uzņēmumi – lai neatkarīgi piedāvātu un īstenotu energopakalpojumus, energoauditu un energoefektivitātes palielināšanas pasākumus, kā aprakstīts 2. punkta a) apakšpunkta i) un ii) punktā.

4. Saskaņā ar 2. un 3. punktu dalībvalstis var uzlikt pienākumus sadales sistēmu operatoriem tikai gadījumā, ja ir ievērotas prasības saistībā ar atsevišķu uzskaiti, kas noteiktas Direktīvas 2003/54/EK 19. panta 3. punktā un Direktīvas 2003/55/EK 17. panta 3. punktā.

5. Šā panta īstenošana neskar atkāpes vai izņēmumus saskaņā ar Direktīvu 2003/54/EK un 2003/55/EK.

7. pants

Informācijas pieejamība

1. Dalībvalstis nodrošina, lai informācija par energoefektivitātes mehānismiem un finanšu un tiesisko pamatu, ko pieņem nolūkā sasniegt valsts indikatīvo enerģijas ietaupījuma mērķi, ir pārredzama un ir plaši izplatīta atbilstīgajiem tirgus dalībniekiem.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek pieliktas lielākas pūles enerģijas galapatēriņa efektivitātes veicināšanai. Dalībvalstīs tiek iedibināti atbilstoši nosacījumi un stimuli tirgus dalībniekiem, lai pastiprināt informācijas plūsmu un konsultācijas tiešajiem patērētājiem par enerģijas galapatēriņa efektivitāti.
3. Komisija nodrošina, ka notiek dalībvalstu pieredzes apmaiņa par labāko energotaupības praksi.

8. pants

Kvalifikācijas, akreditācijas un sertifikācijas shēmu pieejamība

Lai sasniegtu tehniskās kompetences, objektivitātes un uzticamības augstu līmeni, dalībvalstis vajadzības gadījumā nodrošina, ka ir piemērotas atbilstīgas kvalifikācijas, akreditācijas un/vai sertifikācijas shēmas energopakalpojumu sniedzējiem, energoaudita veicējiem un citu energoefektivitātes pasākumu īstenotājiem, kā minēts 6. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) un ii) punktā.

9. pants

Enerģijas taupīšanas finanšu instrumenti

1. Dalībvalstis atceļ vai groza savas valsts normatīvos aktus, kas ir nevajadzīgi vai neproporcionāli kavē enerģijas taupīšanas finanšu instrumentu izmantošanu energopakalpojumu un citu energoefektivitātes palielināšanas pakalpojumu tirgū, izņemot normatīvos aktus, kuriem ir nepārprotami fiskāls raksturs.
2. Dalībvalstis dara pieejamus esošajiem un iespējamajiem energopakalpojumu un citu energoefektivitātes palielināšanas pasākumu pircējiem publiskajā un privātajā sektorā līgumu paraugus šiem finanšu instrumentiem. Tos var sagatavot tās pašas iestādes vai aģentūras, kas minētas 4. panta 4. punktā.

10. pants

Energoefektīvi tarifi un citi noteikumi ar tīkla starpniecību piegādājamajai enerģijai

1. Dalībvalstis nodrošina, lai tiek atcelti transportēšanas un sadales tarifos iestrādātie stimuli, kas nevajadzīgi palielina sadalītās vai pārvadātās enerģijas apjomu. Šajā ziņā dalībvalstis saskaņā ar Direktīvas 2003/54/EK 3. panta 2. punktu un 2003/55/EK 3. panta 2. punktu var uzlikt uzņēmumiem, kas darbojas attiecīgi gāzes un elektroenerģijas nozarē, publisko pakalpojumu pienākumus saistībā ar energoefektivitāti.
2. Dalībvalstis var nodrošināt, lai būtu nodrošināti shēmu un tarifu struktūru elementi ar sociālu mērķi, ja vien jebkāda negatīva ietekme uz pārvades un sadales sistēmu paliek atbilstoša vajadzīgajam minimumam, ja tā nav nesamērīga ar sociālo mērķi.

11. pants

Fondi un finansēšanas mehānismi

1. Neskarot Līguma 87. un 88. pantu, dalībvalstis var izveidot fondu vai fondus energoefektivitātes palielināšanas programmu un citu energoefektivitātes palielināšanas pasākumu īstenošanas subsīdēšanai, kā arī energoefektivitātes palielināšanas pasākumu tirgus attīstības veicināšanai. Šie pasākumi ietver energoaudita, enerģijas taupīšanas finansiālos instrumentu un attiecīgā gadījumā uzlabotas uzskaites un informatīvas rēķinu sagatavošanas publicitātes veicināšanu. Fondiem būtu jāattiecas arī uz galapatēriņa nozarēm, kuros ir augstākas darījumu izmaksas un lielāks risks.
2. Ja šie fondi ir izveidoti, no tiem var piešķirt subsīdijas, aizdevumus, finansiālas garantijas un/vai cita veida finansējumu, kas garantē rezultātu.
3. Fondi ir pieejami visiem energoefektivitātes palielināšanas pasākumu īstenotājiem, tādiem kā EAPU, neatkarīgi enerģētikas konsultanti, enerģijas sadalīšanas uzņēmumi, sadales sistēmu operatori, enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi un iekārtu uzstādītāji. Dalībvalstis var lemt par fondu darīšanu pieejamiem visiem tiešajiem patērētājiem. Saskaņā ar piemērojamajiem publiskā iepirkuma noteikumiem veic arī konkursu izsludināšanu vai līdzvērtīgus pasākumus, kas nodrošina pilnīgu pārredzamību, lai nodrošinātu, ka fondi papildina un nevis konkurē ar komerciāli finansētajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem.

12. pants

Energoaudits

1. Dalībvalstis nodrošina, lai visiem tiešajiem lietotājiem, tostarp mājsaimniecībām, komerciālajiem un mazajiem un vidējiem rūpnieciskajiem klientiem, būtu pieejams efektīvas, augstas kvalitātes energoaudita shēmas, kuras ir izstrādātas, lai noteiktu iespējamās energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, un kuras īsteno neatkarīgi.

2. Šā panta 1. punktā minētos tirgus segmentus, kuros ir augstākas darījumu izmaksas un vienkāršas iekārtas, var sasniegt ar citiem pasākumiem, tādiem kā aptaujas anketas un datorprogrammas, kas ir darītas pieejamas internetā un/vai nosūtītas klientiem pa pastu. Tiem tirgus segmentiem, kuros energoauditu nepiedāvā komerciāli, dalībvalstis nodrošina, lai tas būtu pieejams, ņemot vērā 11. panta 1. punktu.

3. Sertificēšanu saskaņā ar 7. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 16. decembra Direktīvā 2002/91/EK par ēku energoefektivitāti⁽¹⁾ uzskata par līdzvērtīgu energoauditam, kas atbilst šā panta 1. un 2. punktā noteiktajam prasībām, un par līdzvērtīgu šīs direktīvas VI pielikuma e) apakšpunktā minētajam energoauditam. Turklāt auditu, kas ir veikts saskaņā ar shēmām, pamatojoties uz brīvprātīgu vienošanos starp ieinteresēto pušu organizācijām un nozīmēto iestādi, un kuru ir iecēlušas un uzraudzījušas attiecīgās dalībvalstis saskaņā ar 6. panta 2. punkta b) apakšpunktu, arī uzskata par tādu, kas atbilst šā panta 1. un 2. punktā noteiktajām prasībām.

13. pants

Uzskaitē un enerģijas patēriņa informatīvi rēķini

1. Dalībvalstis nodrošina, ka, ciktāl tas ir tehniski iespējams, rentabli un samērīgi saistībā ar iespējamo enerģijas ietaupījumu, elektroenerģijas, dabasgāzes, komunālās apkures un/vai dzesēšanas sistēmas un mājsaimniecību karstā ūdens tiešajiem patērētājiem par konkurētspējīgu cenu nodrošina individuālus skaitītājus, kas precīzi ataino tiešā patērētāja faktisko enerģijas patēriņu un kas sniedz informāciju par faktisko izmantošanas laiku.

Aizstājot jau esošu skaitītāju, šādus individuālus skaitītājus par konkurētspējīgu cenu nodrošina vienmēr, izņemot ja tas tehniski nav iespējams vai nav rentabli attiecībā pret paredzamo potenciālo enerģijas ietaupījumu ilgtermiņā. Ja

tiek veikts pieslēgums jaunai ēkai vai lieli atjaunošanas darbi, kā noteikts Direktīvā 2002/91/EK, šādus individuālus skaitītājus par konkurētspējīgu cenu nodrošina vienmēr.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgā gadījumā rēķini, ko sagatavo enerģijas sadalīšanas uzņēmumi, sadales sistēmu operatori un enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi, balstās uz faktisko enerģijas patēriņu un tos sniedz skaidrā un saprotamā veidā. Līdz ar rēķinu dara pieejamu attiecīgu informāciju, lai tiešajiem patērētājiem nodrošinātu izsmeļošu atskaiti par esošajām enerģijas izmaksām. Rēķinu, pamatojoties uz faktisko patēriņu, sagatavo pietiekami bieži, lai ļautu patērētājiem regulēt savu enerģijas patēriņu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgā gadījumā enerģijas sadales uzņēmumi vai enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi tiešajiem patērētājiem skaidrā un saprotamā veidā savos rēķinos, līgumos, darījuma dokumentos un/vai sadales centrāles izsniegtajās kvītīs dara zināmu šādu informāciju:

- pašreizējās faktiskās cenas un faktisko enerģijas patēriņu;
- tiešā patērētāja pašreizējā enerģijas patēriņa salīdzinājumu, vēlams, grafiskā veidā, ar patēriņu tajā pašā laika posmā iepriekšējā gadā;
- ja vien tas ir iespējams un sniedz papildu vērtību, salīdzinājumu ar tādas pašas patērētāju kategorijas vidusmēra vai īpaši izraudzītu enerģijas patērētāju;
- informāciju saziņai ar patērētāju organizācijām, enerģijas aģentūrām vai līdzīgām struktūrām, tostarp tīmekļa vietņu adreses, kur var iegūt informāciju par energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, salīdzināto datus par tiešajiem lietotājiem un/vai objektīvas enerģiju patērējošo iekārtu tehniskās specifikācijas.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

14. pants

Ziņojumi

1. Dalībvalstis, kas šīs direktīvas spēkā stāšanās brīdī jau dažādiem mērķiem lieto tādas aprēķinu metodes enerģijas ietaupījuma noteikšanai, kas līdzinās IV pielikumā aprakstītajām metodēm, var iesniegt Komisijai informāciju attiecīgā informatīvā līmenī. Šī iesniegšana notiek pēc iespējas ātrāk, vēlams, ne vēlāk kā 2006. gada 17. novembrī. Šī informācija ļaus Komisijai ņemt vērā pastāvošo praksi.

(1) OV L 1, 4.1.2003., 65. lpp.

2. Dalībvalstis iesniedz Komisijai šādus energoaktivitātes rīcības plānus (EARP):

- pirmo EARP – ne vēlāk kā 2007. gada 30. jūnijā,
- otro EARP – ne vēlāk kā 2011. gada 30. jūnijā,
- trešo EARP – ne vēlāk kā 2014. gada 30. jūnijā.

Visi EARP raksturo energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, kas paredzēti, lai sasniegtu 4. panta 1. un 2. punktā minētos mērķus un lai ievērotu noteikumus par publiskā sektora parauga lomu un informācijas un padomu sniegšanu tiešajiem patērētājiem, kas minēti attiecīgi 5. panta 1. punktā un 7. panta 2. punktā.

Otrajā un trešajā EARP:

- iekļauj pilnīgu iepriekšējā EARP analīzi un novērtējumu,
- iekļauj gala rezultātus attiecībā uz enerģijas taupīšanas mērķiem, kas minēti 4. panta 1. un 2. punktā,
- iekļauj plānotos papildu rīcības pasākumus jebkāda esošā vai gaidāmā mērķu iztrūkuma novēršanai un to paredzēto ietekmi,
- saskaņā ar 15. panta 4. punktu izmanto saskaņotus efektivitātes rādītājus un etalonuzdevumus, lai novērtētu iepriekšējos pasākumus un noteiktu plānoto pasākumu iedarbību, un pakāpeniski palielina to lietojumu,
- informācija pamatojas uz pieejamajiem datiem un to papildina ar aplēsēm.

3. Ne vēlāk kā 2008. gada 17. maijā Komisija publicē izmaksu un guvumu ietekmes novērtējumu, kurā izpētīta saistība starp ES enerģijas galapatēriņa efektivitātes standartiem, noteikumiem, politiku un pasākumiem.

4. EARP saskaņā ar 16. panta 2. punktā noteikto procedūru novērtē šādi:

- pirmo EARP pārskata līdz 2008. gada 1. janvārim,
- otro EARP pārskata līdz 2012. gada 1. janvārim,
- trešo EARP pārskata līdz 2015. gada 1. janvārim.

5. Pamatojoties uz EARP, Komisija novērtē, cik tāl dalībvalstis ir panākušas rezultātus savu valsts indikatīvo enerģijas ietaupījuma mērķa sasniegšanā. Komisija publicē ziņojumus ar saviem secinājumiem:

- par pirmo EARP – līdz 2008. gada 1. janvārim,
- par otro EARP – līdz 2012. gada 1. janvārim,
- par trešo EARP – līdz 2015. gada 1. janvārim.

Šajos ziņojumos ietver informāciju par saistītiem pasākumiem Kopienas līmenī, tostarp par spēkā esošajiem un turpmākajiem tiesību aktiem. Ziņojumos ņem vērā 15. panta 4. punktā minēto etalonuzdevumu sistēmu, nosaka labāko praksi, nosaka jomas, kur dalībvalstis un/vai Komisija nesasniedz pietiekamus rezultātus, un var iekļaut ieteikumus.

Otrajam ziņojumam, attiecīgā gadījumā un ja vajadzīgs, seko priekšlikumi Eiropas Parlamentam un Padomei attiecībā uz papildu pasākumiem, tostarp attiecībā uz šajā direktīvā noteikto mērķi un citu direktīvā paredzēto noteikumu spēkā esamības perioda iespējamo pagarināšanu. Ja ziņojumā secina, ka nav sasniegti pietiekami rezultāti valsts indikatīvā mērķa sasniegšanā, šie priekšlikumi attiecas uz mērķu līmeni un būtību.

15. pants

Regulējuma pārskatīšana un pielāgošana

1. Šīs direktīvas II, III, IV un V pielikumā minētās vērtības un aprēķina metodes pielāgo tehnikas attīstībai saskaņā ar 16. panta 2. punktā paredzēto procedūru.

2. Līdz 2008. gada 1. janvārim Komisija saskaņā ar 16. panta 2. punktā paredzēto procedūru turpina tās sīkāk izstrādāt un papildināt, kā noteikts IV pielikuma 2. līdz 6. punktā, vienlaikus ievērojot IV pielikumā paredzētās vispārējās pamatnostādnes.

3. Līdz 2012. gada 1. janvārim Komisija saskaņā ar 16. panta 2. punktā paredzēto procedūru paaugstina saskaņoto augšupejošo aprēķinu procentus, ko izmanto IV pielikuma 1. punktā minētajā saskaņotajā aprēķina modelī, neskarot tos dalībvalstu režīmus, kuri jau paredz lielākus procentus. Jauno saskaņoto aprēķinu modeli ar ievērojami augstākiem augšupejošo aprēķinu procentiem pirmo reizi jāpiemēro no 2012. gada 1. janvāra.

Visos gadījumos, kad tas ir praktiski izpildāms un pielietojams, aprēķinot visā šīs direktīvas piemērošanās laikā gūtos kopējos ietaupījumus, pielieto šo saskaņoto aprēķinu modeli, neskarot tās dalībvalstu sistēmas, kurās augšupejošo aprēķinu procentu līmenis ir augstāks.

4. Vēlākais līdz 2008. gada 30. jūnijam Komisija saskaņā ar 16. panta 2. punkta paredzēto procedūru izstrādā saskaņotus energoefektivitātes rādītājus un etalonuzdevumus, kas pamatojas uz šiem rādītājiem, ņemot vērā par katru dalībvalsti pieejamos datus vai arī datus, ko var savākt bez liekām izmaksām. Šo saskaņoto energoefektivitātes rādītāju un etalonuzdevumu izstrādei Komisija par atsauci izmanto V pielikumā doto indikatīvo sarakstu. Atbilstīgi 14. pantam dalībvalstis šos rādītājus un etalonuzdevumus pakāpeniski iekļauj savu EARP statistiskajā informācijā un izmanto tos kā vienu no to rīcībā esošajiem rīkiem, lai noteiktu Energoaktivitātes EARP turpmākās prioritārās jomas.

Ne vēlāk kā 2011. gada 17. maijā Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par kritēriju un rādītāju noteikšanas gaitu.

16. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja.
2. Ja izdara atsauci uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā paredzētais termiņš ir trīs mēneši.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

17. pants

Atcelšana

Direktīvu 93/76/EEK atceļ ar dienu, kad stājas spēkā šī direktīva.

18. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai panāktu atbilstību šīs direktīvas prasībām, stājas spēkā ne vēlāk kā 2008. gada 17. maijā, izņemot 14. panta 1. punkta, 14. panta 2. punkta un 14. panta 4. punkta nosacījumus, kuri jāpārnes ne vēlāk kā līdz 2006. gada 17. maijam. Dalībvalstis nekavējoties par to informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem minētos tiesību aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā šāda atsauce izdarāma.

2. Dalībvalstis nosūta Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

19. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

20. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2006. gada 5. aprīlī

Eiropas Parlamenta vārdā -
priekšsēdētājs
J. BORRELL FONTELLES

Padomes vārdā -
priekšsēdētājs
H. WINKLER

I PIELIKUMS

Valsts orientējošā enerģijas ietaupījuma mērķa aprēķināšanas metode

Šīs direktīvas 4. pantā noteiktos dalībvalstu mērķus aprēķina, izmantojot šādu metodi:

1. Lai aprēķinātu gada vidējo patēriņu, dalībvalstis izmanto gada kopējo iekšzemes patēriņu attiecībā uz visiem enerģijas patērētājiem, uz ko attiecas šī direktīva saskaņā ar 2. pantu pēdējo piecu gadu laikā posmā pirms šīs direktīvas īstenošanas, par kuriem ir pieejami oficiāli dati. Šis kopējais enerģijas patēriņš ir piecu gadu laikā posmā tiešajiem patērētājiem sadalītās vai pārdotās enerģijas daudzums, kas nav koriģēts, ņemot vērā grāddienas, strukturālas izmaiņas vai ražošanas izmaiņas.

Pamatojoties uz šo gada vidējā patēriņa rādītāju, vienreiz aprēķinās valsts indikatīvo enerģijas ietaupījuma mērķi, un no tā izrietošo absolūto ietaupāmās enerģijas apjomu piemēros visā šīs direktīvas darbības laikā posmā.

Valsts indikatīvais enerģijas ietaupījuma mērķis:

- a) aptver 9 % no iepriekš minētā gada vidējā patēriņa;
- b) ir mērāms pēc devītā gada kopš šīs direktīvas piemērošanas;
- c) izriet no kumulatīvā gada enerģijas ietaupījuma, ko piemēro šīs direktīvas piemērošanas deviņu gadu laikā posmā;
- d) ir attiecināms energopakalpojumiem un citiem energoefektivitātes palielināšanas pasākumiem.

Šī enerģijas ietaupījuma aprēķina metode nodrošina to, ka kopējais enerģijas ietaupījums, ko paredz šajā direktīvā, ir fiksēts apjoms, un tādējādi tas ir neatkarīgs no turpmākā IKP pieauguma un turpmākās enerģijas patēriņa palielināšanās.

2. Valsts orientējošo enerģijas ietaupījuma mērķi izsaka absolūtos skaitļos GWh vai līdzvērtīgā izteiksmē, to aprēķinot saskaņā ar II pielikumu.
3. Aprēķinot ikgadējo enerģijas ietaupījumu, var ņemt vērā tādu enerģijas ietaupījumu konkrētā gadā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā, kurš radies saistībā ar energoefektivitātes palielināšanas pasākumiem, kas sākti iepriekšējā gadā, taču ne agrāk kā 1995. gadā, un kuriem ir ilgstoša ietekme. Dažos gadījumos, ja to var pamatot ar apstākļiem, var ņemt vērā pasākumus, kas sākti pirms 1995. gada, bet ne agrāk kā 1991. gadā. Tehniska rakstura pasākumi ir vai nu jākorrigē atbilstīgi tehnikas progresam, vai arī jāvērtē attiecībā uz šādu pasākumu etalonuzdevumu. Komisija sniedz vadlīnijas, kā mērit vai noteikt visu šādu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu efektivitāti, cik vien iespējams pamatojoties un esošajiem Kopienas tiesību aktiem, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/8/EK (2004. gada 11. februāris) par koģenerācijas veicināšanu⁽¹⁾ un Direktīvu 2002/91/EK par ēku energoefektivitāti.

Visos gadījumos panāktajam enerģijas ietaupījumam jābūt pārbaudāmam, izmērāmam vai nosakāmam saskaņā ar IV pielikuma vispārējām pamatnostādņēm.

⁽¹⁾ OV L 52, 21.2.2004., 50. lpp.

II PIELIKUMS

Enerģijas saturs atsevišķos degvielas veidos tiešajiem patērētājiem – pārrēķinu tabula ⁽¹⁾

Enerģētikas produkts	kJ (neto siltumietilpība)	kg naftas ekvivalenta (neto siltumietilpība)	kWh (neto siltumietilpība)
1 kg koksa	28 500	0,676	7,917
1 kg akmeņogļu	17 200–30 700	0,411–0,733	4,778–8,528
1 kg brūnogļu brikešu	20 000	0,478	5,556
1 kg melnā lignīta	10 500–21 000	0,251–0,502	2,917–5,833
1 kg brūnogļu	5 600–10 500	0,134–0,251	1,556–2,917
1 kg degslānekļa	8 000–9 000	0,191–0,215	2,222–2,500
1 kg kūdras	7 800–13 800	0,186–0,330	2,167–3,833
1 kg kūdras brikešu	16 000–16 800	0,382–0,401	4,444–4,667
1 kg kurināmā mazuta (smagās dīzeļdegvielas)	40 000	0,955	11,111
1 kg vieglās destilētās degvielas	42 300	1,010	11,750
1 kg benzīna (petrolejas)	44 000	1,051	12,222
1 kg parafīna	40 000	0,955	11,111
1 kg sašķidrinātās naftas gāzes	46 000	1,099	12,778
1 kg dabasgāzes ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg sašķidrinātās dabasgāzes	45 190	1,079	12,553
1 kg malkas (mitrums 25 %) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg granulu/malkas brikešu	16 800	0,401	4,667
1 kg atkritumu	7 400–10 700	0,177–0,256	2,056–2,972
1 MJ atvasināta siltuma	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektroenerģijas	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Avots: Eurostat

⁽¹⁾ 93,0 % metāna.⁽²⁾ Dalībvalstis var piemērot citas vērtības atkarībā no malkas veida, ko visvairāk lieto attiecīgajā dalībvalstī.⁽³⁾ Attiecībā uz elektrības ietaupījumu kWh dalībvalstis var piemērot iepriekšnoteiktu koeficientu 2,5, kas atspoguļo aplēstos 40 % no vidējās ES ražošanas efektivitātes mērķa laikposmā. Dalībvalstis var piemērot atšķirīgu koeficientu, ja to var pamatot.⁽¹⁾ Dalībvalstis var piemērot dažādus pārrēķina faktoros, ja tie ir pamatoti.

III PIELIKUMS

Atbilstīgo energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu piemēri

Šajā pielikumā ir sniegti piemēri, kā izstrādāt un īstenot energoefektivitātes uzlabošanas programmas un citus energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus saskaņā ar 4. pantu.

Lai tos ņemtu vērā, šiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem jārada enerģijas ietaupījums, kuru var skaidri aprēķināt un pārbaudīt, vai arī novērtēt saskaņā ar IV pielikuma pamatnostādņiem, un to ietekmi uz enerģijas ietaupījumu nedrīkst pieskaitīt arī citiem specifiskiem pasākumiem. Turpmāk minētie saraksti nav izsmēloši, tie ir domāti kā norāde.

Atbilstīgo energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu piemēri:

Dzīvokļu un apkalpojošā nozare

- a) apkure un dzesēšana (piemēram, apkures sūkņi, jauni, efektīvi apkures katli, komunālās apkures/dzesēšanas sistēmu iekārtošana/efektīva atjaunošana utt.);
- b) izolācija un ventilācija (piemēram, sienu un jumtu siltināšana, divkāršs/trīskāršs logu stiklojums, pasīvā apkure un dzesēšana utt.);
- c) karstā ūdens apgāde (piemēram, jaunu iekārtu uzstādīšana, tieša un efektīva telpu apsildes izmantošana, veļasmašīnas utt.);
- d) apgaismojums (piemēram, jaunas, efektīvas spuldzes un droseles, digitālas kontroles sistēmas, kustības detektoru izmantošana tirdzniecības ēkās utt.);
- e) ēdienu gatavošana un saldēšana (piemēram, jaunas, efektīvas iekārtas, siltuma reģenerācijas sistēmas utt.);
- f) citas iekārtas un ierīces (piemēram, kombinētās apkures un elektrības ierīces, jaunas, efektīvas ierīces, laika kontrole optimālam enerģijas patēriņam, rezerves jaudas zudumu kontrole, kondensatoru uzstādīšana, lai samazinātu reaktīvo jaudu, zema enerģijas patēriņa transformatori utt.);
- g) vietēja atjaunojamu enerģijas resursu ģenerēšana, ar to samazinot iegādātās enerģijas apjomu (piemēram, saules termiskās enerģijas iekārtas, vietēja siltā ūdens ražošana, saules enerģijas izmantošana telpu apsildei un vēsināšanai utt.);

Ražošanas nozare

- h) preču ražošanas procesi (piemēram, efektīvāka saspīestā gaisa, kondensāta, kā arī slēdžu un vārstu izmantošana, automātisku un integrētu sistēmu izmantošana, efektīvi rezerves režīmi utt.);
- i) dzinēji un transmisijas (piemēram, plašāka elektronisko kontroliekārtu lietošana, mainīga ātruma transmisijas, integrētas lietojumprogrammas, frekvences pārveidotāji, lielas jaudas elektriskie dzinēji utt.);
- j) ventilatori, ātruma transmisijas un ventilācija (piemēram, jaunas ierīces/sistēmas, dabīgās ventilācijas izmantošana utt.);
- k) pieprasījuma un piedāvājuma vadība (piemēram, slodzes vadība, maksimumslodzes ierobežošanas kontrolesistēmas utt.);
- l) augstas efektivitātes koģenerācija (piemēram, kombinētās apkures un elektrības ierīces);

Transporta nozare

- m) izmantotie transporta veidi (piemēram, energoefektīvu transportlīdzekļu veicināšana, energoefektīva transportlīdzekļu izmantošana, tostarp riepu spiediena pielāgošanas režīmi, energoefektivitātes ierīces un papildu ierīces transportlīdzekļiem, degvielu piedevas, kas uzlabo energoefektivitāti, augstas eļļošanas spējas eļļas un zemas pretestības riepas utt.);

- n) jaukta transporta izmantošana (piemēram, ceļa nodrošināšana uz darbu un no darba, neizmantojot automašīnu, kopīga automašīnu izmantošana, sasniegumi, izmantojot citus transporta veidus, ar kuriem panāk ar lielu enerģijas patēriņu saistītu transporta veidu nomaiņu uz transporta veidiem, kas patērē mazāk enerģijas, pasažierkilometros vai tonnkilometros utt.);
- o) dienas, kad automašīnas netiek izmantotas;

Pasākumi visās nozarēs

- p) standarti un normas, kuru mērķis ir pirmām kārtām uzlabot preču un pakalpojumu, tostarp ēku, energoefektivitāti;
- q) enerģijas patēriņa marķēšanas režīmi;
- r) uzskaitē, augstas tehnoloģijas uzskaites sistēmas, piemēram, individuāli uzskaites instrumenti, kas darbojas ar tālvadību, un informatīvā rēķinu sastādīšana;
- s) mācības un izglītība, kas veicina energoefektīvu tehnoloģiju un/vai tehniku izmantošanu;

Horizontāli pasākumi

- t) noteikumi, nodokļi u. c., kuru ietekmē samazinās enerģijas galapatēriņš;
  - u) koncentrētas informācijas kampaņas, ar kurām veicina energoefektivitātes uzlabošanu un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus.
-

IV PIELIKUMS

Enerģijas ietaupījumu uzskaites un pārbaudes pamatnostādnes

1. Enerģijas ietaupījuma uzskaitē

1.1. Enerģijas ietaupījumu uzskaitē

Vispārējas norādes

Uzskaitot realizētos enerģijas ietaupījumus, kā paredzēts 4. pantā, lai noteiktu vispārējo energoefektivitātes uzlabošanu un pārliecinātos par atsevišķu pasākumu ietekmi, ikgadējas energoefektivitātes uzlabošanās uzskaitē, kas paredzēta 14. pantā minētajiem EARP, izmanto aprēķinu metodes, kurā lieto kombinētas augšupejošu un lejupejošu aprēķinu metodes.

Izstrādājot saskaņotu aprēķinu modeli atbilstīgi 15. panta 2. punktam, Komiteja, ciktāl iespējams, cenšas izmantot datus, kurus jau kā parasti iesniedz *Eurostat* un/vai valstu statistikas iestādes.

Lejupejošie aprēķini

Lejupejošo aprēķinu metode nozīmē, ka enerģijas ietaupījuma apjomu aprēķina, kā izejas punktu izmantojot valstu vai lielākā mērogā apkopotu ietaupījuma līmeni pa nozarēm. Pēc tam veic ikgadējo datu koriģēšanu saistībā ar ārējiem faktoriem, piemēram, grāddienām, strukturālām pārmaiņām, preču asortiments utt., lai iegūtu mērvienību, kas būtu kopējās energoefektivitātes uzlabošanās patiesais rādītājs, kā izklāstīts 1.2. punktā. Šī metode nenodrošina precīzu uzskaiti detalizētā līmenī, nedz arī norāda uz cēloņu un sekū sakarību starp pasākumiem un to izraisīto enerģijas ietaupījumu. Tomēr tā parasti ir vienkāršāka un lētāka un uz to bieži vien atsaucas kā uz "energoefektivitātes rādītājiem", jo tā uzrāda norišu gaitu.

Izstrādājot aprēķinu lejupejošo metodi "no augšas uz leju", ko izmanto minētajā aprēķina modelī, Komiteja, cik vien iespējams, balsta savu darbu uz pastāvošajām metodēm, kā, piemēram, *ODEX* modeli ⁽¹⁾.

Augšupejošie aprēķini

Augšupejoša aprēķinu metode nozīmē to, ka enerģijas ietaupījumu, kas panākts, īstenojot specifisku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu, mēra kilovatstundās (kWh), džoulos (J) vai naftas ekvivalenta kilogramos (kgoe) un pieskaita enerģijas ietaupījumiem no citiem specifiskiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem. Šīs direktīvas 4. panta 4. punktā minētās nozīmētās iestādes vai aģentūras ir atbildīgas par to, lai enerģijas ietaupījumu neuzskaitītu divkārti, kas var gadīties, ja apvieno energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus (tostarp mehānismus). Augšupejošajai aprēķinu metodei var izmantot datus un metodes, kas minētas 2.1. un 2.2. punktā.

Pirms 2008. gada 1. janvāra Komisija izveido saskaņotu augšupejošu modeli. Šis modelis tiecas atbilst līmenim starp 20 % un 30 % no gada kopējā iekšzemes enerģijas patēriņa nozarēm, kas ir šīs direktīvas darbības jomā, pirms tam attiecīgi apsverot a), b) un c) punktā tālāk minētos faktorus.

Līdz 2012. gada 1. janvārim Komisija turpina izstrādāt šo saskaņoto augšupejošo modeli, kas atbilstīs daudz augstākam gada kopējā iekšzemes enerģijas patēriņa nozarēm, kas ir šīs direktīvas darbības jomā, pirms tam attiecīgi apsverot a), b) un c) punktā tālāk minētos faktorus.

⁽¹⁾ SAVE – finansē ar ODYSSEE projekta atpūniecību. Eiropas Komisija, 2005.

Izstrādājot šo saskaņoto augšupejošo modeli, Komisija ņem vērā šādus faktorus un savu lēmumu attiecīgi pamato:

- a) pieredzi ar saskaņoto aprēķinu modeli pirmajos tā piemērošanas gados;
- b) paredzamo iespējamo precizitātes palielināšanos sakarā ar to, ka lielu daļu no aprēķiniem veic ar augšupejošo modeli;
- c) paredzamās iespējamās papildu izmaksas un/vai administratīvo slogu.

Izstrādājot minēto saskaņoto augšupejošo modeli saskaņā ar 15. panta 2. punktu, komiteja cenšas izmantot standarta metodes, kas rada minimālu administratīvu slogu un izmaksas, proti, lietojot mērīšanas metodes, kas minētas šā pielikuma 2.1. un 2.2. punktā, kā arī vēršot uzmanību uz nozarēm, kurās saskaņoto augšupejošo modeli var piemērot visrentablāk.

Dalībvalstis, kas to vēlas, var veikt turpmākus augšupejošus mērījumus papildus tai daļai, kas paredzēta saskaņotajā augšupejošajā modeli, pirms tam iegūstot Komisijas piekrišanu saskaņā ar 16. panta 2. punktā minēto procedūru, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts iesniegtās metodikas aprakstu.

Ja atsevišķās nozarēs nav pieejami augšupejoši aprēķini, ziņojumos Komisijai izmanto lejupejošos rādītājus vai lejupejošu un augšupejošu aprēķinu apvienojumu, pirms tam iegūstot Komisijas piekrišanu saskaņā ar 16. panta 2. punktā paredzēto procedūru. Jo īpaši, izvērtējot lūgumus, kas iesniegti šajā sakarā saistībā ar 14. panta 2. punktā izklāstīto pirmo EARP, Komisija izrāda attiecīgu elastību. Būs nepieciešami daži lejupejoši aprēķini, lai noteiktu to pasākumu ietekmi, kuri īstenoti pēc 1995. gada (un dažos gadījumos – jau pēc 1991. gada) un kuriem joprojām ir ietekme.

1.2. *Kā būtu jānormalizē enerģijas ietaupījuma noteikšana*

Enerģijas ietaupījumu nosaka, novērtējot enerģijas izlietojumu pirms pasākuma īstenošanas un pēc tās, piemērojot korekciju un normalizāciju attiecībā uz neraksturīgiem apstākļiem, kas parasti ietekmē enerģijas patēriņu. Tie var atšķirties laika gaitā. Šādus apstākļus var radīt iespējamā ietekme, ko izraisa viens vai vairāki ticami iemesli (saraksts nav pilnīgs):

- a) laika apstākļi, piemēram, grāddienas;
- b) izmantošanas biežums;
- c) darba laiks ēkās, kas nav dzīvojamās ēkas;
- d) uzstādīto iekārtu izmantošanas intensitāte (iekārtas caurlaide); preču asortiments;
- e) iekārtas caurlaide, ražošanas līmenis, apjoms vai pievienotā vērtība, tostarp izmaiņas IKP līmenī;
- f) grafika lietošana iekārtām un transportlīdzekļiem;
- g) saikne ar citām vienībām.

2. **Izmantojamie dati un metodes (mērāmība)**

Ir vairākas datu vākšanas metodes, lai izmērītu un/vai novērtētu enerģijas ietaupījumu. Novērtējot energoapgādes pakalpojumu vai energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu, ne vienmēr ir iespējams paļauties tikai uz mērījumiem. Tāpēc ir jānoskaidro metodes, ko izmanto enerģijas ietaupījumu mērīšanai, un tās, kuras izmanto enerģijas ietaupījumu novērtēšanai un kuras ir sastopamas biežāk.

2.1. *Dati un metodes, kas balstās uz mērījumiem*

No sadales uzņēmumiem vai mazumtirgotājiem saņemtie rēķini

Enerģijas patēriņa uzskaites rēķini var būt par pamatu mērījumiem par atsaucis laikposmu pirms energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma ieviešanas. Tad tos var salīdzināt ar rēķiniem, kuros uzrādīti skaitītāju rādītāji laikposmā pēc pasākuma ieviešanas un īstenošanas attiecībā uz atsaucis laikposmu. Rezultātus, ja iespējams, būtu jāsalīdzina ar kontroles grupu (kas nav dalības grupa) vai arī būtu jānormalizē, kā izklāstīts 1.2. punktā.

Dati par enerģijas pārdošanu

Dažādu enerģijas veidu (piemēram, elektrības, gāzes, šķidro kurināmo u. c.) patēriņu var mērīt, salīdzinot mazumtirdzniecības vai sadales uzņēmuma datus par pārdošanu pirms energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma ieviešanas ar datiem par to pārdošanu laikā pēc pasākuma ieviešanas. Var izmantot kontroles grupu vai arī normalizēt datus.

Dati par iekārtu un aparatūras pārdošanu

Iekārtu un aparatūras jaudu var aprēķināt, pamatojoties uz informāciju, ko iegūst tieši no ražotāja. Ziņas par iekārtu un aparatūras pārdošanu parasti var saņemt no mazumtirdzniecības uzņēmumiem. Var veikt arī īpašus pētījumus un mērījumus. Pieejamos datus var salīdzināt ar pārdošanas rezultātiem, lai noteiktu, cik liels ir ietaupījums. Izmantojot šo metodi, būtu jāveic korekcija, lai ņemtu vērā iekārtas vai ierīces pielietojuma izmaiņas.

Dati par galapatēriņa slodzi

Ēkas vai iekārtas enerģijas patēriņu var pilnībā uzraudzīt, lai reģistrētu energoieprasījumu pirms energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma ieviešanas un pēc tās. Būtiskus faktorus (piemēram, ražošanas procesu, īpašas iekārtas, apkures iekārtas utt.) var mērīt precīzāk.

2.2. *Dati un metodes, kas balstās uz novērtējumu*

Parastas tehniskas aplēses: Bez apskates

Parastas tehniskas aplēses bez apskates ir visbiežāk sastopamā metode, ar kuru iegūst datus paredzētā ietaupījuma noteikšanai. Datus var novērtēt, neapmeklējot energopatērētāju, bet izmantojot tehniskos principus un ziņas, ko var iegūt no iekārtu specifikācijām, jaudas raksturlielumiem, īstenoto pasākumu darbības raksturojuma utt., kā arī pieņēmumiem, kas pamatoti ar statistikas datiem.

Uzlabotas tehniskās aplēses: Apskate

Datus par enerģijas patēriņu var aprēķināt, pamatojoties uz informāciju, ko iegūst pieaicināts eksperts, veicot viena vai vairāku energopatērētāju auditu vai tos apmeklējot. Uz tā pamata var izstrādāt sarežģītākus algoritmus/simulācijas modeļus un piemērot tos plašākam energopatērētāju lokam (piemēram, ēkām, iekārtām, transporta līdzekļiem utt.). Šo mērījumu veidu var bieži izmantot, lai papildinātu un kalibrētu parasto tehnisko aplēšu datus.

3. **Precīzi neapstiprinātu datu izvērtēšana**

Visas šā pielikuma 2. nodaļā minētās metodes var būt zināmā mērā neprecīzas. Neprecizitātes cēlonis var būt ⁽¹⁾:

- a) kļūda ierīcēs – tās parasti gadās tāpēc, ka preces ražotāja izsniegtajās specifikācijās ir kļūdas;

⁽¹⁾ Modelis, ar kura palīdzību var noteikt skaitļos izteiktu neprecizitātes līmeni, kas izriet no šīm trim kļūdām, ir sniegts Starptautiskā izpildes rādītāju mērījumu un pārbaudes (IPMVP) protokola B pielikumā.

- b) modelēšanas kļūdas – tās parasti ir kļūdas modelī, kuru lieto, lai novērtētu savākto datu parametrus;
- c) kļūdas paraugos – tās parasti rodas, ja novēro kādu atsevišķu vienību, nevis visu pētāmo vienību kopu.

Neprecizitātes var rasties arī plānotu un neplānotu pieņēmumu dēļ; tās parasti saistāmas ar aplēsēm, pieņēmumiem un/vai tehnisko datu izmantošanu. Kļūdu biežums ir atkarīgs no izvēlētas datu vākšanas metodes, kas izklāstīta šā pielikuma 2.1. un 2.2. punktā. Ir iesakāms sīkāk aprakstīt neprecizitātes.

Dalībvalstis var lietot kvantitatīvās neprecizitātes sistēmu, sagatavojot ziņojumu par šajā direktīvā noteiktajiem mērķiem. Tādā gadījumā kvantitatīvo neprecizitāti izsaka statistiski jēgpilnā veidā, norādot precizitātes un ticamības līmeni. Piemēram, "kvantitatīvā kļūda ar 90 % ticamību ir $\pm 20\%$ ".

Ja lieto kvantitatīvās neprecizitātes metodi, dalībvalstis arī ņem vērā, ka ietaupījumu aprēķiniem vajadzīgais pieņemamais neprecizitātes līmenis ir ietaupījumu līmeņa un rentabilitātes neprecizitātes samazināšanās funkcija.

4. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu saskaņotie pastāvēšanas ilgumi augšupejošajos aprēķinos

Daži energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi ir efektīvi gadu desmitiem, savukārt citi pasākumi ir efektīvi īsāku laiku. Turpmāk sniegtajā sarakstā ir daži piemēri attiecībā uz energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu efektivitātes vidējo ilgumu:

Privātu mitekļu augšstāvu siltināšana	30 gadi
Privātu mitekļu sienu siltināšana	40 gadi
Stiklojums E līdz C pakāpē (m ²)	20 gadi
Apkures katli B līdz A pakāpē	15 gadi
Apkures kontrole – uzlabošana, nomainot apkures katlus	15 gadi
CFL – mazumtirdzniecība	16 gadi

Avots: Energoefektivitātes saistības, 2005.–2008. gads, Apvienotā Karaliste.

Lai nodrošinātu to, ka visas dalībvalstis piemēro vienādus pastāvēšanas ilgumus līdzīgiem pasākumiem, šos pastāvēšanas ilgumus saskaņos Eiropas līmenī. Tādēļ ne vēlāk kā 2006. gada 17. novembrī Komisija ar 16. pantā paredzētās Komitejas palīdzību aizstās iepriekš minēto sarakstu ar sākotnējo sarakstu, par kuru panākta vienošanās, kurā iekļauti dažādu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu vidējie ilgumi.

5. Kā izmantot enerģijas ietaupījumu pavairošanas efektu un kā novērst dubultu uzskaiti jauktajās lejupejošo un augšupejošo aprēķinu metodēs

Viena energoefektivitātes palielināšanas pasākuma īstenošana, piemēram, karstā ūdens tvertnes uzstādīšana un cauruļu izolācija ēkā, vai cita līdzīga ietekmes pasākuma īstenošana var izraisīt turpmāku pavairojošu efektu tirgū, tas nozīmē, ka tirgū pasākums tiks īstenots automātiski bez jebkādas turpmākas iejaukšanās no 4. panta 4. punktā paredzēto enerģētikas iestāžu vai aģentūru puses vai jebkāda privāta energopakalpojumu sniedzēja puses. Pasākums ar pavairojošu potenciālu vairumā gadījumu būtu rentablāks nekā pasākumi, kas jāatkārto regulāri. Dalībvalstis novērtē šādu pasākumu enerģijas ietaupījuma potenciālu, tostarp šo pasākumu pavairojošo efektu, un pārbauda kopējo ietekmi *ex-post* novērtējumā, ja nepieciešams, izmantojot rādītājus.

Novērtējot horizontālos pasākumus, var pielietot energoefektivitātes indikatorus, ja var noteikt to attīstības tendenci, kas rastos, arī neveicot horizontālos pasākumus. Tomēr šai gadījumā tālejoši ir jāizslēdz dubultskaitīšana ar ekonomiju, kas iegūta, pateicoties mērķtiecīgām energoefektivitātes programmām, energopakalpojumiem un citiem politikas instrumentiem. It īpaši svarīgi tas ir energonodokļa un CO₂ nodokļa gadījumā un informācijas kampaņās.

Attiecībā uz enerģijas ietaupījuma dubultu uzskaiti veic korekcijas. Ir iesakāms izmantot matricas, kas ļauj summēt pasākumu ietekmi.

Potenciālo enerģijas ietaupījumu, kas sasniegts pēc mērķa laikposma, neņem vērā dalībvalstu ziņojumos par vispārējo mērķi, kas paredzēts šīs direktīvas 4. pantā. Pasākumi, kas veicina ilgtermiņa ietekmi uz tirgu, ir jebkurā gadījumā jāveicina un pasākumi, ar ko jau ir panākta pavairojoša enerģijas ietaupījuma ietekme, ir jāņem vērā, kad sniedz ziņojumus par 4. pantā paredzētajiem mērķiem, ja vien tos var novērtēt un pārbaudīt to ietekmi, izmantojot šajā pielikumā sniegtos norādījumus.

6. Enerģijas ietaupījuma pārbaude

Ja to uzskata par rentablu un vajadzīgu, enerģijas ietaupījumu, kas gūts sakarā ar specifisku energopakalpojumu vai citu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu, pārbauda trešā persona. To var veikt neatkarīgi konsultanti, EAPU vai citi tirgus dalībnieki. Dalībvalstu atbildīgās iestādes vai aģentūras, kas minētas 4. panta 4. punktā, šajā jautājumā var sniegt sīkākus norādījumus.

Avoti: Eiropas Ex-post novērtēšanas rokasgrāmata DSM un EE pakalpojumu programmām (*A European Ex-post Evaluation Guidebook for DSM and EE Service Programmes*); IEA, INDEEP datubāze; IPMVP, 1. sējums (2002. gada marta izdevums).

V PIELIKUMS

Tādu enerģijas pārveides tirgu un apakštirgu indikatīvais saraksts, kuriem var izstrādāt etalonuzdevumus:

1. Sadzīves tehnikas/informācijas tehnoloģiju un apgaismošanas tirgus:

- 1.1. Virtuves tehnika (baltā tehnika);
- 1.2. Izklaides/informācijas tehnoloģijas;
- 1.3. Apgaismošana.

2. Sadzīves apsildes tehnoloģiju tirgus:

- 2.1. Apsilde;
- 2.2. Karstā ūdens nodrošinājums;
- 2.3. Gaisa kondicionēšana;
- 2.4. Ventilācija;
- 2.5. Siltumizolācija;
- 2.6. Logi.

3. Rūpniecības krāšņu tirgus.

4. Rūpniecības motorizēto līdzekļu tirgus.

5. Valsts sektora iestāžu tirgus:

- 5.1. Skolas/valsts pārvalde;
- 5.2. Slimnīcas;
- 5.3. Peldbaseini;
- 5.4. Ielu apgaismojums.

6. Transporta pakalpojumu tirgus.

VI PIELIKUMS

Atbilstīgu energoefektivitātes publiskā iepirkuma pasākumu saraksts

Neskarot valstu un Kopienas tiesību aktus par valsts iepirkumu, dalībvalstis nodrošina, ka valsts sektorā piemēro vismaz divas prasības, kas uzskaitītas turpmāk minētajā sarakstā, ņemot vērā valsts sektora parauga lomu, kā minēts 5. pantā:

- a) prasības attiecībā uz enerģijas ietaupījumam paredzētu finanšu instrumentu izmantošanu, tostarp energoefektivitātes līgumus, kuros paredz izmērāmu un iepriekš noteiktu enerģijas ietaupījumu (tostarp gadījumus, kad valsts iestādes savu pienākumu veikšanai ir piesaistījušas ārējus pakalpojumu sniedzējus);
  - b) prasības iepirkt iekārtas un transportlīdzekļus, pamatojoties uz sarakstiem ar dažādu kategoriju iekārtu un transportlīdzekļu energoefektivitātes specifikācijām, kuri jāizveido 4. panta 4. punktā minētajām publiskā sektora iestādēm vai aģentūrām, atbilstīgos gadījumos izmantojot minimāla aprites cikla izmaksu analīzi vai salīdzinošās metodes, lai nodrošinātu rentabilitāti;
  - c) prasības iepirkt iekārtas ar energoefektīvu patēriņu visos darbības režīmos, tostarp rezerves režīmā, atbilstīgos gadījumos izmantojot minimāla aprites cikla izmaksu analīzi vai salīdzinošās metodes, lai nodrošinātu rentabilitāti;
  - d) prasības nomainīt vai pārbūvēt esošās iekārtas un transportlīdzekļus, izmantojot iekārtas, kas uzskaitītas b) un c) apakšpunktā;
  - e) prasības veikt energoauditus un īstenot to sakarā sniegtos rentabilitātes ieteikumus;
  - f) prasības iegādāties vai īrēt energoefektīvas ēkas vai to daļas, vai arī prasības nomainīt vai pārbūvēt iegādātās vai noīrētās ēkas vai to daļas, lai tās padarītu energoefektīvākas.
-